

§8. Phép chia các phân thức đại số

Thật là kì ! Chia... mà hoá ra nhân... !

1. Phân thức nghịch đảo

?1 Làm tính nhân phân thức : $\frac{x^3+5}{x-7} \cdot \frac{x-7}{x^3+5}$.

Hai phân thức được gọi là nghịch đảo của nhau nếu tích của chúng bằng 1.

Ví dụ. $\frac{x^3+5}{x-7}$ và $\frac{x-7}{x^3+5}$ là hai phân thức nghịch đảo của nhau.

Tổng quát, nếu $\frac{A}{B}$ là một phân thức khác 0 thì $\frac{A}{B} \cdot \frac{B}{A} = 1$. Do đó :

$\frac{B}{A}$ là phân thức *nghịch đảo* của phân thức $\frac{A}{B}$;

$\frac{A}{B}$ là phân thức *nghịch đảo* của phân thức $\frac{B}{A}$.

?2 Tìm phân thức nghịch đảo của mỗi phân thức sau :

a) $-\frac{3y^2}{2x}$;   b) $\frac{x^2+x-6}{2x+1}$;   c) $\frac{1}{x-2}$;   d) $3x+2$.

53

45. **Đố.** Đố em điền được vào chỗ trống của dãy phép chia dưới đây những phân thức có tử thức bằng mẫu thức cộng với 1 :

$$\frac{x}{x+1} : \frac{x+2}{x+1} : \frac{x+3}{x+2} : \dots = \frac{x}{x+6}$$

Em hãy ra cho bạn một câu đố tương tự, với vế phải của đẳng thức là $\frac{x}{x+n}$, trong đó n là số tự nhiên lớn hơn 1 tùy ý mà em thích.

2. Phép chia

Ta cũng có quy tắc chia phân thức tương tự như quy tắc chia phân số.

Quy tắc

Muốn chia phân thức $\frac{A}{B}$ cho phân thức $\frac{C}{D}$ khác 0, ta nhân $\frac{A}{B}$ với phân thức nghịch đảo của $\frac{C}{D}$:

$$\frac{A}{B} : \frac{C}{D} = \frac{A}{B} \cdot \frac{D}{C}, \text{ với } \frac{C}{D} \neq 0.$$

?3 Làm tính chia phân thức : $\frac{1-4x^2}{x^2+4x} : \frac{2-4x}{3x}$.

?4 Thực hiện phép tính sau : $\frac{4x^2}{5y^2} : \frac{6x}{5y} : \frac{2x}{3y}$.

BÀI TẬP

42. Làm tính chia phân thức :

a) $\left(-\frac{20x}{3y^2}\right) : \left(-\frac{4x^3}{5y}\right)$;

b) $\frac{4x+12}{(x+4)^2} : \frac{3(x+3)}{x+4}$.

43. Thực hiện các phép tính sau :

a) $\frac{5x-10}{x^2+7} : (2x-4)$;

b) $(x^2-25) : \frac{2x+10}{3x-7}$;

c) $\frac{x^2+x}{5x^2-10x+5} : \frac{3x+3}{5x-5}$.

44. Tìm biểu thức Q, biết rằng :

$$\frac{x^2+2x}{x-1} \cdot Q = \frac{x^2-4}{x^2-x}$$